

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. V. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_309A-txt-shoot-idm239/facsimile.pdf (tilgået 17. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

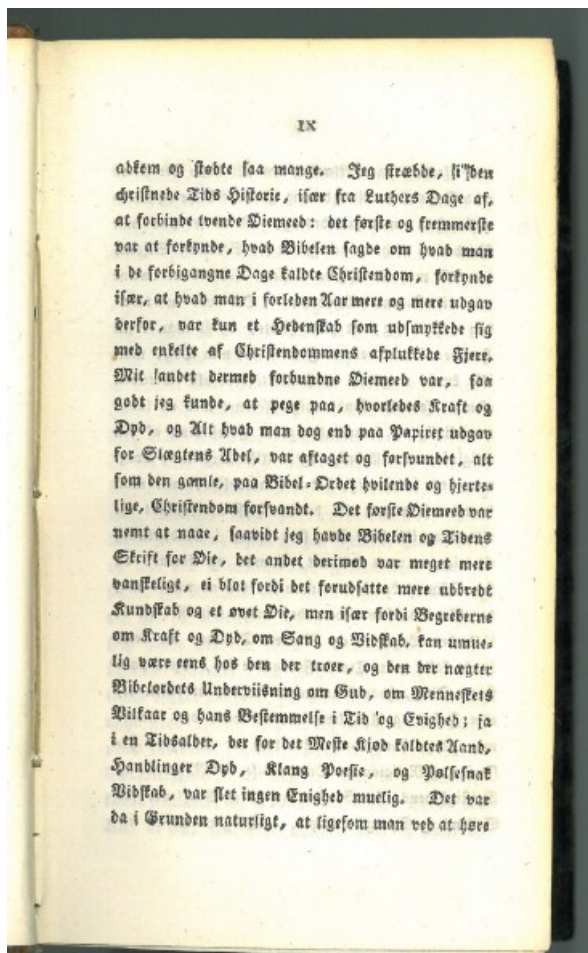
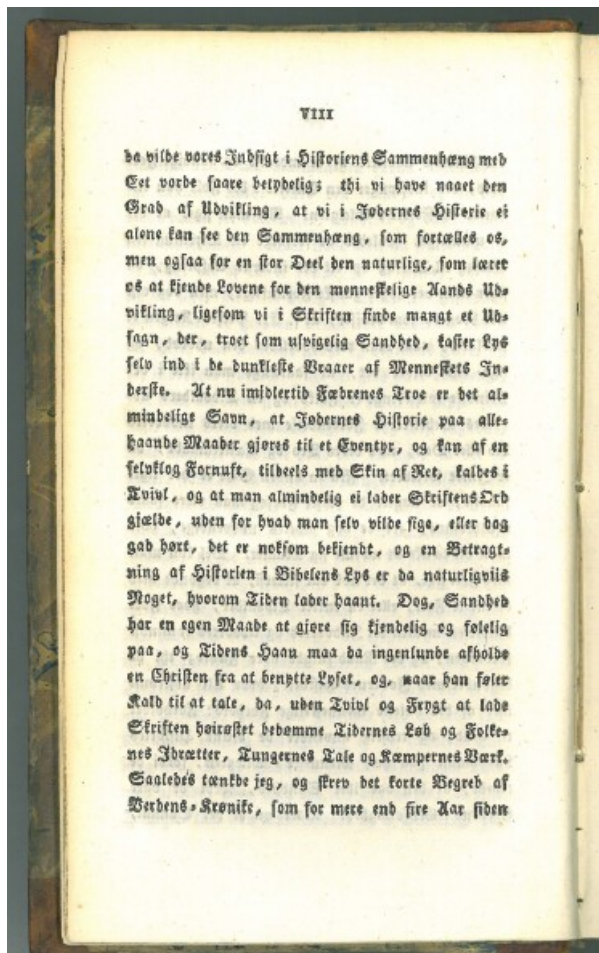
Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

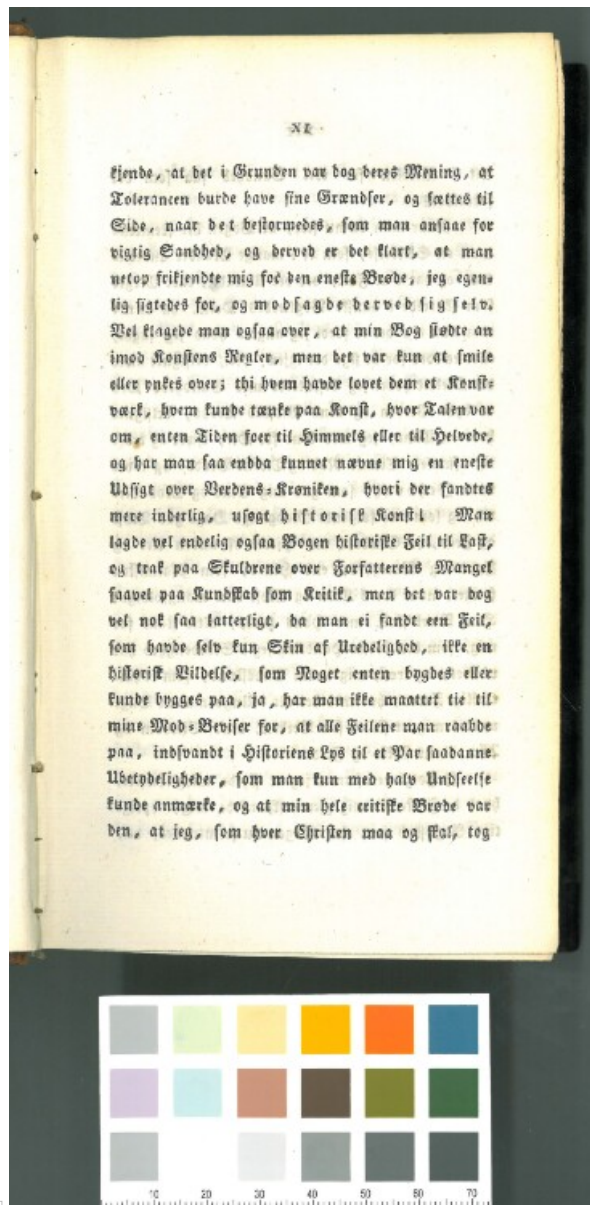
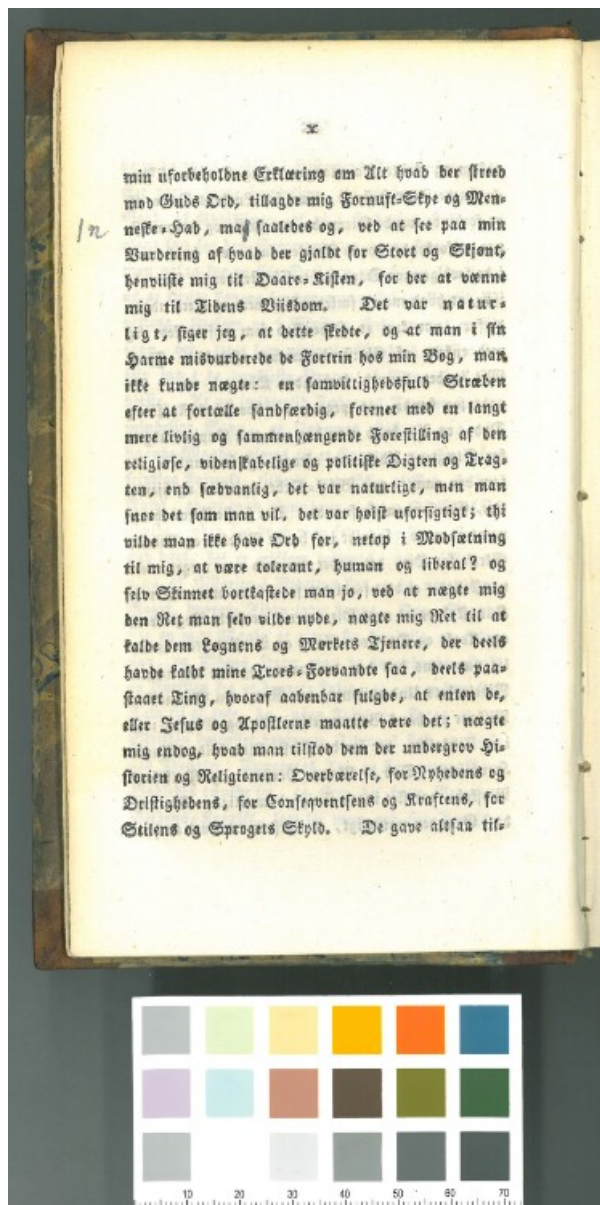
[Læs CC0-erklæringen](#)

historiske Literatur, — har man den endnu ingensteds; thi Müllers Skulde være den eneste, og er dog dertil baade for overlæstet, udhyklet og læsebundet eller eensformig. Men, naar man nu skulde nævne en Bog, der af alle er vanskeligst at skrive, da tør jeg vel sige, det er et Udtog af Menneſke-Historien, som stræber at give en Udsigt over Tidernes Løb i det Hele, over Vandens Flugt og Egemets Færd, og det indbrædes Forhold. At det maag være vanskelig, kan man alt deraf slutte, at det hidtil er neppe forsøgt, men Vanskeligheden begreides dog først tilgavns, naar man ret betænker hvad det vil sige, at det er noget, som for at gjøres mest muligt, forudsætter en Indsigt i Menneſkets Væsen, som Ingen besidder, saalænge end Tidene løbe. Det er imidlertid let at forstaae, at for Menneſkets høiere Bestemmelse er Historien unyttig, hvis han i den kun sees et Bivær af Handling, og Føllesen heraf er so unægtelig det som har avlet den Forbring, at Historien skal skrives pragmatisk: saavidt muligt udviste Alt i sit Forhold, som Karsag og Virkning; men det er so dog Blinshed, naar man indbilder sig, at dette kan skee under eensidig Betragtning af de udbortes Lidbragelser, og de Hensigter enkelte Gjærninger nærmest afbilde, naar man dog ikke kan nægte, at disse Hensigter laas i en Tænkemaade og et Sindeslag, der

var historisk udviklet af et moralsk og aandigt Forshold, der indslænger den Enkelte i det Folt han tilhører, og Folket i Slægten. Vil man sige, at det er umuligt, saaledes at forfølge en Virkning fra Karsag til Karsag op til det inderste Udspring, da siger man vel noget ganske Fornuftigt, men dog vist ikke Noget, som beviser, at f. Ex. Perſer-Krigen er forklaret, naar man ved hvorledes den udbrod, og lige vist bliver det, at saalænge man ikke i det Mindste kan bringe et Folks og en Tidssalders udbortes Bedrifter i Forbindelse med deres indbortes Liv eller Død, med deres Tro og Tænkemaade: da er Intet forklaret. Fra en anden Side er det lige saavidt, at uagtet de første Forsøg maag være saare usfuldkomne, ere de dog aldeles nødvendige, hvis man vil tænke at nærme sig Maaset. Vel kan man med Høis sige, at det nok var sikkerst, at begynde med et enkelt Folt, eller en enkelt Tidssalder, hvor Forbindelsen mellem det Indbortes og Udbortes er mindst forborgen, og det Raad fulgte vore Fædre; thi de begyndte med Iobernes Historie, hvor Alt udflymmes af det høieste menneskelige Forhold: Forholdet til Gud, og troelig anvendte de denne Histories Lærdomme paa hele Menneſke-Slægten, fordi de troede, at den var idel Sandhed, fordi de vare Christne i Gensetlighed. Vore nu vi det Samme,

Nei i Bihelen for idel Sandhed saa som det
fortaldest!

Naar man da nu seer, at Vogen her fremtræder i en Skikkelse, som er i mange Maader anderledes, og har i al Fald, ved det Uheld, tabt Meget som Kurede i danske Boglærdes Dren, da tænke man kun ei, det er forbi jeg angaar hvad jeg sagde, eller ræddes for at sige det igjen! Nei, velsignet være det Dieblit hvori jeg besluttede med Sandheds Ord at byde Verden og dens Vidskab Trods, velsignet hver en Time, jeg med Gud for Die, Kraft og Kraftig afmalede Tidens Nød og Tidens Nøds og lovet være Jehova ah, som gav mig Sind og Mod berettiget, og som i de følgende Modgangs Dage gav Kraft og Fred, ja Glæde i mit Hjerte af anden Art og Synd og Varighed, end Hines, som Psalmisten spæger, naar deres Korn og Voss vare mangfoldige! Hint Værk skal, med Hans Hjelp, altid staa for mig, som den bedste Handling jeg i Skædelighed har udøvet, og trøste mig i min Dødsstund, som et høitideligt Farvel, hvormed det alt i Ungdommens Dage undtes mig at skilles fra Verden, dens Viddom og Vær, dens Lykke og Fred.

I Følge heraf troer jeg at skilte mine Læste, hvad de Hefte ventelig gjerne skænke mig, oprigtigt Begnskab for, hvi Vogen nu fremtræder, vel,

